

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Ivre Ac Potestate Romanorum Pontificum,
Imperatorum, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De pensionibus ecclesiasticis. cap. lxi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

IMPERAT. AC REGVM 799
DE PENSIONIBVS ECCLESIA-
sticis. Cap. LXI.

S Y M M A R I V M.

- 1 Pensionum species, quae & quot sint.
- 2 Pensio propria quid sit.
- 3 Beneficia ecclesiastica sunt de iure diuino.
- 4 Lex loquens de beneficijs, an locum habeat in pensionibus.
- 5 Clericus pensionarius tenetur horas canonicas dicere, & num. 21.
- 6 Per contractum matrimonij, extinguitur ecclesiasticum benefi-
cium, nec nō pensio quae loco beneficij habetur, limita tamen,
& nu. 10.
- 7 Pensio data Petro tanquam clerico, vtrum intelligatur loco be-
nificij data.
- 8 Beneficium curatum, possitne per minorem annorum XXV. ob-
tineri. Item quae aetas sufficiat ad canonicatum obtinens-
dum.
- 9 Beneficio priuatus ob non solutionem pensionis, teneaturne vltre-
ius ad solutionem pensionis.
- 12 Pensiones in fraudem constitutae, reprobatae sunt, & nu. 13.
- 14 Pensionarius vtrum agere possit contra antiquum vel modernū
beneficij possessorem, pro pensione decussa.
- 15 Beneficium competens secundum personae qualitatem, quodnam
dicatur.
- 16 Vtrum pensio pecunia redimi possit, variae opiniones.
- 17 Simonia proprie quid sit, & cap. 62. nu. 1.
- 18 Annua pensio militi constituta super Episcopatu, an talis pensio
ab Episcopo redimi possit.
- 19 Clericus in minoribus aut in sacris constitutus, annua pensione
gaudens à Papa concessa, vtrum per Episcopum redimi
possit.
- 20 Beneficiatus, pacifice & iusto titulo beneficium ecclesiasticum
possidens, & sine aliqua pensione, indebite citatus, vexatio-
nis causa pensionem assignans, vtrum talis pensio redimi po-
test, & nu. 20. Cap. 62.

- 21 An Summus Romanus Pont. aliquo pacto involuatur visio
peccato simonia remissione, & nu. 6. Cap. 62.
- 22 Pensionarius an habeat ius in decima.

Pensionum ¶ plures sunt species: una, quæ in-
stituitur per summum Pontificem in benefi-
cijs ecclesiasticis pro libito voluntatis; alia,
quæ constituitur per Episcopum ratione ne-
cessitatis, & utilitatis: alia, quæ pro bono pa-
cis imponitur. ca. nisi essent, de præben. alia, quæ per fun-
datorem ecclesiæ ponitur. ca. quanto. de censibus. Itaque
pensionis licitæ sunt plures species; quia aliqua datur loco
beneficii, & virtualiter est beneficium. vt in clemen. ad au-
dientiam. de rescript. & alia pensio est secundum formam,
tex. in. c. extirpandæ. §. fin. de præben. alia pensio est, quæ
datur in titulum, vt in clemen. ij. de vita, & honest. cleric.
de ista loquuntur docto. in. c. postulasti. de rescript. Causa
impulsiva pensionis fuit res literaria, quia summi Ponti-
fices solent reservare pensiones, non solum in Episcopati-
bus, sed etiam in alijs ecclesijs curatis, circa literatas per-
sonas, quæ maioribus sunt beneficijs honorandæ, vt in. c.
de multa, de præben. Et ratio est, quia literatę persone pro-
sunt non solum ecclesiæ, sed toto orbi, vt in authen. habi-
ta. C. ne filius pro patre. ¶ Et pensio est certa portio ex be-
neficio assignata ex causa. ita Cardin. in clemen. j. de sup-
plen. negli. prælatorum. & pædet à proprietate beneficii, &
virtualiter, vt dixi, est beneficium. Et de ista pensione,
quæ cum causa assignatur clerico, vt sunt pensiones, quæ
hodie communiter sunt in vsu, erit ferrago præsentis ca-
pituli. Dixi, quod pensio est certa portio, quia assignatur
in certa quantitate, & etiam posset assignari in quota. dixi
ex causa, quia Papa regulariter non assignat pensionem
super fructibus beneficii sine causa, licet facere possit. Ra-
tio meritorum erga ecclesiā est causa, & si alter litigantium
cedit liti, & causa ad commodum confligantis; Papa tūc
credenti iuste assignat pensionem, vt in dict. ca. nisi essent.
de præbend. fraude tamen litigantium cessante, sed iuxta
formam text. in d. ca. nisi essent. Item quando quis renun-
ciat

ciat beneficio, non ex pacto, potest Papa assignare pensionem renunciantis; sed aduertite, quia in spiritualibus non admittitur pactio.

† Et beneficia sunt de iure diuino, dico beneficia ecclesiastica, quia Dominus ordinauit his, qui euangelium annuntiant, de euangelio viuere. Matth. x. & Luc. x. Sine expressione causæ, etiam Papa potest assignare pensionem, quia ad Romanum Pontificem, ecclesiarum, personarum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum plena, & libera dispositio est, quia generalis dispensator est, & plenissima potestatem habet, ut per docto. in clement. j. ut lue pendet. & in, cap. ij. de praben. in vj. & in, cap. proposuit, de concessio. prabend. cap. omnes. xxij. dist. cap. quod autem xxij. quaest. vij. c. si Papa, de priuileg. in vj. c. cuncta per mundum. cap. per principalem. ix. q. iij. Itaque literato, & ex causa cessionis iurium, & similibus Papa imponit istas pensiones, & etiam sine expressione causæ, ut dixi. & vide Felin. in cap. ad audientiam, de rescriptis, quædam etiam pensiones dantur pro officio, & seruitio temporali laicis. dico pro seruitio impenso, vel impendendo, ut puta pro pulsando campanas, pro aperiendo fores ecclesiæ, & istæ tales pensiones possunt redimi, & talis pensionarius non tenetur dicere officium: sed quando pensio datur clerico, talis pensio datur loco beneficii, & virtualiter est beneficium ecclesiasticum, sic & pensio capitur in recto pro iure colligendi fructus, ratione officij diuini, cui homo est alligatus, & obligatur orare pro his, quibus alter beneficiatus, qui est in possessione totius categoræ maticæ, totius prædicamenti, & quamuis pensio non vocetur beneficium, non refert. Nomina enim significant ad placitum, vnus habet nomen beneficii, ut rector, assignando alteri pensionem, ita Ioannes maior, maximus inter doctores, Parisiensis, in inij. distinct. xxv. ibi dicit etiam de pensione temporali, quæ assignatur pro seruitio temporali, quæ potest assignari laico. & de hoc infra dicemus. Est alia pensio, quæ datur in titulum, quando certa pensio extrahitur ex pingui beneficio, ut deinceps sit perpetuum beneficium; & ista pensio hodie parum in est in vtu, & opti-

optimum esset si Papa omnia pingua beneficia, & opulenta diuideret, quia si messis multa, alij operarij mittendi sunt, de ista pensione loquitur Card. in clemen. j. de supplen. negli. praelatorum. Sed illa pensio, quæ licet non sit beneficium, datur loco beneficij, ius est spirituale, & clericale: habet enim tales pensiones, quæ clericis in minoribus & maioribus ordinibus constituti assignantur, habent imaginem præbendæ, sicubi modo in more sunt, & spiritualibus auctantur; & tales pensiones etiã pueris assignari possunt, si sunt in minoribus ordinibus constituti: puer autem in beneficijs dicitur à septimo vsq; ad quartumdecimũ annũ. Abbas in c. super inordinata. de præben. nam laicus sui natura non est capax beneficij: cum non clerico beneficium conferri non possit, c. cum adeo. de rescript. & ca. ex litera. de transa. † Et lex loquens de beneficijs habet locum in pensionibus, vt in c. mandatum, de rescript. & ibi docto. Et sic videmus, quod sicut de beneficio in impetrationibus, ita hodie debet fieri mentio de pensione, quæ assignatur loco beneficij, vt per docto. in ca. in nostra, de rescriptis, & gloss. in regula. lxi. non obstat, pensio non permittitur, sicut beneficia, quia beneficia sunt perpetua, & pensio, quæ datur loco beneficij, finitur morte pensionarij, & licet talis pensionarius non teneatur ad residentiam personalem in certo loco, nihilominus tenentur pensionarij ad recitandas horas canonicas, vt dixi, quia viuunt de altari, & viuunt de patrimonio Christi, & secundum Apostolum. per locum à conuersis, qui viuunt de altari, &c. Et omne beneficium datur propter seruitium, quia talis pensio loco beneficij subrogatur, & subrogatus sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cautio. Et quod ille pensionarius teneatur recitare horas canonicas. tex. est singu. in cap. si qui vero xxxij. distinct. & etiam est optimus tex. in cap. quia tu. xij. quæst. j. vbi proportionem, illa quæ datur clericis coniugatis, in canendis psalmis debent inuigilare; & ratio est, quia viuunt de altari. & qui manducat, laboret: & quia res est maximè importantia, recito verba tex. in d. ca. si qui. xxxij. dist. vbi Gregorius Anglorum Episcopo scribit: Si qui vero sunt clerici

clerici extra sacros ordines constituti, qui se continere nō possunt, sortiri vxores debent, & stipendia sua exterius accipere, & sub ecclesiastica regula sunt tenēdi, vt bonis moribus viuant, & canendis psalmis inuigilent, & ab omnibus illicitis & cor, & linguam, & corpus (de o auctore) cōseruent. Ecce omnia, ad quæ tenentur viuentes de altari, licet sint clerici coniugati; & sic a fortiori clerici in minoribus obligati sunt ad dicendas horas canonicas, si sunt pensionarij, vt satisfaciant pro illis, qui beneficia fundauerunt: & dictæ horæ canonicæ fuerunt inunctæ sibi ab ecclesiapro fundatoribus. de hoc videbis in c. j. de celebr. missa. & vide etiam Card. in clem. j. de celebra. miss. † Et sic clericus pensionarius tenetur ad horas canonicas, ne pensio sit præmium sine opere, quia qui non seruit, non debet præmium consequi. c. charitatem, & c. ecclesiasticis. xij. q. ij. hinc est, quod os bouis triturantis ligari non debet, & esset messis sine semine; quia si pensionarius ad nullum officium ecclesiasticum teneretur, esset absurdum: quia metit, vbi non seminat, & congregat, vbi non sparsit, contra vocem domini dicentis; metitis, vbi non seminastis, & congregatis, vbi nō sparsistis. Sint igitur memores pensionarij, quia de patrimonio Christi manducant, & qui viuit de altari, altari seruire tenetur. ca. cum secundum Apostolum, de præbend. † Beneficium ecclesiasticum, vt pensio, quæ habetur loco beneficij, extinguuntur per contractum matrimonij; sed si pensio fuit assignata pro aliquo temporali commo, non extinguitur. ita Imola, & Cardin. in clem. de supplenda negli. præ. Ideo considerandum est, si Papa in suis literis assignat pensionem Petro vt laico, an Petro vt clerico: quia si nominat laicum, assignat ei pensionem temporalem; aliās secus: itaque si pensio est assignata laico, tanquam laico, etiam sine expressione causæ, talis pensio temporalis est, meo iudicio. Et de stylo curiæ apponitur in literis reservationis pensionis, qua cessans illam soluere per tempus in literis appositum, sit beneficio ipso priuatus, additur, tibi que licere ad eandem ecclesiam liberum habere regressum, &c. Et etiam pensionarius habet actionem personalem contra non soluentem. quia talis priuatur,

uatur, & excommunicatur; itaq; pensionarius habetius ad beneficium, & ad decimas, quæ sunt fructus beneficij, ob non solutionem pensionis, & potest inuocare brachiū seculare; & ius, & regressus ad beneficium non cadit laico; itaque pensio coheret beneficio. Felinus in cap. ad audientiam, de rescript. & in hoc attenditur stylus curiæ.

7 Et si pensio datur Petro tanquam clerico, dico, quod talis pensio datur loco beneficij. ista mea consideratio est de mente Ioannis Andree, & Archid. in cap. quamuis, de præben. in vj. sed de consuetudine Romanæ curiæ non videbis assignatam pensionem, nisi clerico in sacris, vel in minoribus. Et ad primam tonsuram sufficiunt anni septē. Felinus in c. cum vigesimum, de officio delegati. Et pensiones pueris assignari possunt. Cardin. in clemen. ij. de officio ordi. & docto. in c. super inordinata, de præben. Sed beneficium curatum obtineri non potest à minori xxv. annorum. cum in cunctis, de præben. Ad canonicatum in ecclesia cathedrali, vel collegiali, sufficit ætas xiiij. annorum. gloss. & docto. in. ca. si eo tempore de rescript. in vj. Rota in decisio. cccxxiiij. in nouis, & etiam est regula cancellariæ Apostolicæ. Ad Episcopum vero requiritur ætas annorum xxx. cum in cunctis, de electio. gloss. & docto. in clementi. generalem, de ætate, & qualitate. Abbas in ca. super inordinata, de præben. Eadem ætas annorum xxx. requiritur in Abbate, vt per Abbatem in d. c. cum in cunctis, sed tu vide Felin. in. ca. cum vigesimum, de officio delega.

9 Et priuatus beneficio ob non solutionem pensionis, vt diximus, non tenetur vterius ad solutionem pensionis. tex. & ibi docto. in. c. nisi essent, de præben. quia pensionarius succedit suo debitori, & credita confunditur. l. debitor. vbi gloss. C. de pactis. Nota etiam, quod clericus pensionarius dicitur habere beneficium, & dicitur beneficiatus. ita docto. in c. quamuis. il. ij. de præben. in vj. & in c. audientiam. il. ij. de rescript. Sed si pensio est assignata pro temporali seruitio, siue clerico, siue laico, pro pulsando campanas, &c. dicitur potius officium, quam beneficium, vt in c. possessiones. xvj. q. j. & c. consuetudinem, de consue.

lib. vj.

libro.vj. Cardin. in clement. quia regularis, de supplen. negli. praelato. quinimo talis pensio erit mercedis loco, & vide doctor. in c. ex eo. de electio. in vj. Et talis pensio, quæ datur pro dictis officijs, vel pro mercede nullam continet spiritualitatem. de quo per Cardin. in clemen. fin. de præben. & talis non tenetur ad horas canonicas, & potest redimere talem mercedem, vel officium, aut videri; nec tenetur etiam ad charitativum subsidium; sed pensionarius, cui datur pensio loco beneficii, tenetur ad charitativum subsidium, pro rata pensionis, quam percipit à beneficio. facit tex. in c. tua nobis, de decimis, voluit Innocent. in ca. cum non sit, de decimis. & ita servatur de consuetudine, quæ est optima legum interpret. Et etiam talis pensionarius debet soluere decimas impositas. impositas dico illas decimas, quæ impugnantur à domino Papa super fructibus beneficiorum, per ea, quæ notantur per Abb. in ca. prohibemus, de censibus. & doctor. post gloss. in clem. ij. de decimis. & ita observatur in curia Romana, quia istæ pensiones possidentur iure spirituali; sed si haberentur pro iure temporalis, aut officio temporalis, non teneretur ad decimas, ut per doctor. in clemen. j. de censibus. † Et talis pensio, vel officium, vel beneficium non vacat per contractum matrimonij, ut dixi, per notata per doctor. in clemen. j. §. eadē, de supplen. negli. praelato. & in clemen. j. de rebus eccles. non alienan. Aut talis pensio fuit assignata non in titulum beneficii, quia tales pensiones recesserūt ab aula, sed si fuit pensio assignata loco beneficii, ut sunt istæ pensiones, quæ quotidie versantur in curia, ut puta, quando clericus resignavit beneficium, pensione reservata, vel cessit iuribus, vel Papa alicui clerico in minoribus, vel sacris, quia erat literatus, vel aliqua causa iusta interveniente, vel sine causa, quod facere potest, reservavit aliquam honestam, & iustam pensionem, isto casu pensio per contractum matrimonij extinguitur. & de hoc vide etiam Card. in clem. j. de rebus eccles. non alie. ibi doctor. & in ca. j. de cler. conjugatis, in vj. & vide Ioannem Andr. in d. cap. j. de cler. conjugatis; quia clericus conjugatus incapax est beneficii ecclesiastici, ut dixi. † Sed talis pensionarius, ut dixi,

dixi, tenetur ad horas canonicas, & debet viuere clericali-
ter; debent enim habere habitum & coronam clericorum,
vt in c. fornicari. lxxxviij. dist. ita doctissimus Card. sancti
Sixti in d. c. si qui, xxxij. dist.

12. † Sed pensiones, quæ constituuntur in fraudem cano-
nicis, reprobatae sunt, vt quia deputantur ei, qui non est
capax beneficii, vt per Felin. post Abbatem in c. ad audien-
tiam. il. ij. de rescript. latius in ca. conquente. de clerici
non residen. Sed, vt dixi, ex causa licita, & honesta potest
clerico constitui pensio, intellige, quod remaneat presby-
tero soluenti pensionem, vnde possit viuere; alias secun-
ideo ex consuetudine statuitur onus vsque ad tertiam par-
tem reddituum, quantitatiue tantum, non per man-
quoræ, & si contigerit ecclesiam esse nimis oneratam, so-
let modificari; & talis moderatio est canonibus amica. bo-
nus tex. in c. quanto, de censibus. & in ista moderatione
seruabitur stylus curiæ, & tunc erit pensio licita: itaque
pensio erit licita, quæ reseruatur super fructibus beneficii
fraude cessante, facit tex. in cap. extirpanda. §. qui vero, de
præben. & ibi Panor. ad idem tex. in c. ad audientiam, de
rescript. & vide Doctores in cap. quamuis. j. de præben.
in vj.

Et sic sunt licitæ pensiones assignatæ per suam mai-
statem super Episcopatibus Hispaniæ cum authoritate
sanctæ Apostolicæ sedis, quia nō assignantur laicis, sed cle-
ricis bene meritis. Et si mensis quidem multa, operarij au-
tem pauci, alij operarij mittendi sunt. Et ista ratione potest
fieri diuisio Episcopatuum, & omnium beneficiorum, vt
dixi, in isto Speculo. Et licita est pensio, quando quis resig-
nauit beneficium in manibus Papæ, obtinendo à Papa ter-
tiam partem fructuum beneficii soluendorum per succe-
sorem in dicto beneficio resignato, intellige, cessante quā-
pactione inita inter renunciantem, & tertium. Sed dicunt
doctores, quod licet renunciatio debeat esse libera, pura, &
sine vlla pactione. c. ex parte. & ibi glos. & docto. de officio
delegat. & Felin. in c. non satis. de simo. in beneficiis
huiusmodi pactiones simoniam inducunt. c. cum pridem.
& pactiones, de pactis. & à Papa licite impetratur dicta re-
seruatio.

seruatio, si nulla est rei veritate conclusa conuentio in renuntiatione, ita Abbas, & Ioannes de Auania, & Maria. Soci. in c. non satis. de simo. & vide Felin. in d. ca. ad audientiam. Sed multoties interueniunt pactiones ante reservationem, sed Papa ignorat. † Dicit etiam Abbas in d. c. cō-
13 querente, quod tunc in fraudem constitui dicitur pensio, quando Episcopus habens nepotem, cui non valens de beneficio vacante providere, illud alteri contulit, reseruat pensione super illius fructibus nepoti, eo enim casu pensio est illicita, allegat tex. in c. extirpanda. §. si. de præben. hanc conclusionem firmat Felin. in d. cap. ad audientiam. l. ij. de rescript.

Et Episcopus ex causa potest constituere pensionem. de quo videbis Felin. in d. c. ad audientiam. & vide Ananiam in cap. audiuius, de collusio. derogenda. Sed Papa absque causæ expressione, vt diximus, potest imponere pensionem, quia in Papa semper præsumitur iusta causa. Felin. in c. quæ in ecclesiarum. de consuetu. Cinus in l. fin. C. si contra ius, vel utilita. publi. Sed caueant impetrantes a surreptione, quia exprimenda sunt omnia, quæ possunt mouere principem ad concedendum, vel non concedendum: & omne tacitum, quo expresso princeps non ita de facili concessisset, reddit gratiam subreptitiam. Felin. in c. super literis, de rescript. ideo debet exprimi pactio contracta inter partes, aliàs nihil agunt, quia specialiter Papa debet auctorare pensionem, non generaliter. Et adde ad ea, quæ superius dixi. † Et pensionarius agere potest contra antiquum, vel contra modernum possessorem beneficii pro pensione decursa, non soluta, ita Cardin. in clem. i. de censu. Sed nouus possessor poterit conuenire antiquum possessorem: & consilium erit, quod pensionarius conueniat nouum possessorem, literis reservationis pensionis illi prius intimatis. Et pro pensione assignata à Papa clerico in minoribus nō dicitur officium, quia nō datur pro seruitio temporali, ergo est beneficium, si soluitur de fructibus beneficii, & virtualiter est beneficium. Et valet pactum inter Episcopum, & familiarem de dando sibi certo salario, donec prouisum fuerit de beneficio, dummodo non con-

Fff

feratur

foratur illi beneficium principaliter propter seruitium temporale. vide de hoc Hostiensem, & docto. in ca. cum essent. de simo. & ibi vide Felin. & vide infra in ca. de simo.

15 † Quod autem dicatur competens beneficium secundum qualitatem personæ, vide Felin. in c. postulasti, de rescriptis. sed statum arbitrio iudicis. Anto. de Butrio in c. cum dilectus, de iure patrona. quem adducit Felinus in d. c. postulasti. Sed fructus omnes pro pensione assignare in beneficio ecclesiastico, diuino iuri, & naturali aduersatur, vt ex antecedentibus colligitur.

Notabis etiam, quod pensionarius soluit assignatam secundum stylum curiæ, sicut beneficiatus de beneficio; & hoc de ordinationibus Apostolicis. Et annata sunt introducta ad subuentionem Papæ, & Cardinalium indigentium, sicut charitativum subsidium, & iusta: & optima impositio est, sed pecunia prompta sub titulo priorum fructuum non debet exigi.

16 † Vtrum pensio possit redimi pecunia, varix sunt opinioniones, & vario modo loquuntur scriptores, tā sacri Theologi, quā doctores nostri; alij dicunt, pensionem esse rem temporalem; alij dicunt, ius pensionis esse clericale, & spirituale; dicunt etiam, pensiones habent imaginem præbendæ, & spiritualibus annectuntur, vt sunt hodie, quæ non dantur, nisi clericis in sacris, vel in minoribus, & ex causis superius explicatis; & hæ pensiones, quæ clericis dantur loco beneficii, annexæ sunt iuri clericali; sed aliæ pensiones, quæ dantur laicis, vel clericis, titulis secularibus applicatæ, vt supra explanauimus. de talibus non est sermo noster. Sed illa pensio, quæ assignatur clerico in minoribus, vel in sacris, loco beneficii, virtualiter est beneficium ecclesiasticum, vt plenissime fundauimus; & nō potest redimi, nec vendi; Nam simonia est talis redemptio pensionis; nam ius, quod habet pensionarius in fructibus beneficii percipiendis ratione diuini officij, annexum spirituali est.

17 † Et simonia est voluntas studiosa emendi, vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum. Iterū licet tories recitauit, dico, quod quando Papa assignat pensionem super fructibus beneficii ecclesiastici laico, vt laico

exprimendo pro seruitio impenso, vel impendendo, vel ratione officij concernentis temporalitatem, talis pensio est mere temporalis, & cadit in laico, & potest redimi pecunia; & talis pensionarius, vel mercenarius non tenetur recitare diuinum officium, nec obligatur ad charitativum subsidium, nec tenetur ad solutionem decimarum. Sed si Papa assignat pensionem clerico, vt clerico, super fructibus beneficij ecclesiastici ex causis, & rationibus superius annotatis, quid dicendum; quia fructus beneficij ecclesiastici de iure diuino, & humano non dantur clerico, nisi propter seruitium; ideo & ex supra dictis necessario concedendum est, quod talis pensionarius tenetur recitare seu dicere horas canonicas ratione fructuum, qui subrogantur loco beneficij; & talis pensionarius virtualiter est beneficiarius, & viuunt de altari, & est obligatus ad charitativum subsidium, & ad soluendum decimas, & talis pensio non potest redimi sine peccato simoniae, quia si redimo, vendo ius spirituale; & qui dat pecunias, etiam emit ius spirituale; itaque simonia est, vt dixi, & vide omnia, quae infra dicemus, & vide gloss. & docto. in cap. decimas. xvj. quest. vij. & vide docto. & Felin. in cap. dilectus. il. j. de simo. concludentem, quod non est licitum in spiritualibus redimere vexationem, nisi vexatio sit omnino de facto, & redimens habeat ius plenum. vide in hoc Felin. Et redimens non debet dubitare de iure suo, quia si dubitat, committit simoniam, nisi vexatio esset de facto, ita sanctus Thom. in secunda secundae. q. c. arti. ij. Panor. in ea. pridem, de pactis. Item limita, nisi quis soluerit renuncianti etiam solas expensas factas pro bullis. Et ille, qui recipit, & propter vexationem facti turpiter recepit, & tenetur restituere; & in dubio praesumitur iniuste acceptum, ita Felin. in d. c. dilectus. licitum est redimere vexationem, vt cum quis electus in Episcopum, redimit suam vexationem a perturbatoribus de facto, qui nihil possunt iuris conferre. Caieta. in commentarijs supra sanct. Thom. in secunda secundae quest. c. sed in consequutione beneficiorum redemptio vexationis non habet locum ante ius acquisitum, vt diximus.

- 18 † Sed dicunt doctores. quod si militi propter ingentia merita constitutur pensio annua super Episcopatu, Episcopus potest redimere talem pensionem pecunia, quia talis redemptio nullum ius de nouo acquirit, & laicus nullum clericalem annexum habebat, super fructibus Episcopatus, cum illud ius non cadat in laicum; ideo Episcopus non dat pecuniam pro iure spirituali, sed pro mera temporalitate: & si de nouo Episcopus acquisiisset aliquod ius, non posset redimere, puta si quando sibi fuit collatus
- 19 Episcopatus. † Papa concessit clerico in minoribus, aut in sacris ex iustis causis, ut iam diximus, annuam pensionem: in tali casu non potest Episcopus redimere dictam pensionem, quia dicta pensio habetur loco beneficii, & virtualiter est beneficium per superius dicta, & Episcopus de nouo acquirit ius spirituali annexum, & de hoc videbis Panor. in c. dilectus. il. j. & in c. Matth. de simo. & videbis egregium doctorem Ioannem maiorem, ut dixi. in iij. dist. xxv. Itaque talis pensio nullo pacto potest redimi more vexationis, cum non possit dici vexatio, ex quo sic placuit patribus, & Pontifici. Et quia in tali casu non competunt conditiones ex natura vexationis, neque ex parte vexantis, neque ex parte vexati. Et quia redemptio in beneficiis libere non permittitur, nisi ratione indebita & iniusta vexationis. Et in pensione, ut dixi, nulla vexatio est; quia nihil est prater ordinem iuris. Sed dic etiam, quod si cessi beneficium, reseruato pacto inito ante cessionem, annuam pensionem, simonia est, ut dixi; & si fuit pactum, ut dicta pensio redimeretur pecunia, vera emptio, & venditio est; & in tali casu sub inuolucro verborum, & sub verbis generalibus Papa non dispensat; quia exprimenda sunt omnia quae possunt mouere principem ad concedendum, vel non concedendum, ut dixi; & omne tacitum, quo expresso princeps non ita de facili concessisset, reddit gratiam subreptitiam, ut per Felin. in cap. super literis, de rescriptis. & de materia vexationis videbis Paulum de Roma. in tractatu suo de pensione ecclesiastica. ca. sexto. † Sed si beneficium, qui pacifice, & iusto titulo possidet beneficium ecclesiasticum integrum, & sine aliqua pensione, citatur indebitum.

bite, vt sapissime fit; & beneficiatus ob redimendam vexationem indebitam assignat pensionem molestanti; dico, quod talis pensio potest iuste redimi: cum beneficiatus de nouo nullum ius acquirit in beneficio, & cum ipse sit certus de iustitia causæ, licet beneficiato redimere propriam vexationem pecunia, interueniente autoritate sacri summi Romani pontificis. Simile dicemus in alijs indebitis molestationibus, quando aliquis iuste possidet; & Christus de templo eiecit vendentes & ementes, & de templo eliminavit cap. vendentes. j. q. iij. † Et an summus Romanus Pontifex aliquo pacto inuoluatur vitio, & peccato Simonie, vide Cardin. in c. j. de simonia. & vide ibi Panor. & vide eundem Panor. in c. extirpanda. §. qui vero. de præben. & vide sanctum Thom. in iij. & in secunda secundæ. quæst. c. Sed dico quod opinio sancti Thom. secundum alios Theologos, & canonizatos est, quod si pecunia datur Papæ pro re spirituali, vel annexa spirituali, simonia est, quia licet res ecclesiæ sint eius, vt principalis dispensatoris, non tamē, vt domini; sed sanctus Thom. loquitur in his, quæ sunt simoniaca per definitionem simoniæ, siue ex sua natura. & Hostiensis dicit, quod in simonia, quæ est de iure positio, Papa non incurrit in peccato, quia constitutio non ligat promulgantes. Sed non est dare simoniam de iure positio, & Petrus condemnauit simoniacos. cap. tuos, & c. viij. de simonia. & Eliseus propheta condemnauit famulū suum Giezi. iij. Regū. Itaque in vtroq; testamento prohibita est simonia damnabilis, & reprobata de iure diuino, & de iure positio; etiam est reprobata sub grauib; pœnis statutis in iure; quæ pœnæ non ligant summum Pontificem. & de hoc videbis infra in titulo de simonia.

† Et aduerte iterum, atque iterum, quia pensionarius, 22 vt dixi, habet ius ad decimas; quæ decimæ sunt puræ spirituales ratione finis, & obiecti; quia connexæ sunt officio ecclesiastico, & deputatæ sunt officijs, & seruitijs ecclesiasticis: quia dominus ordinauit his, qui euangelium enuntiant, id est, declarant, de euangelio viuere; ideo beneficiū ecclesiasticum est ius recipiendi sustentationem ratione

officij, & seruitij spiritualis: quia sicut dignus est operarius mercede sua, vel cibo suo. Matth. x. Luca. x. sic per locum à conuersis, qui non laborat, nō manducet. Et hora canonica sunt quædam satisfactio obligationis contractæ propter beneficium, ordinem, vel officium susceptum, quibus, vel altero eorum quis deuote obligatur ad ipsas horas dicendas, vt dixi supra in cap. de horis canonice. Et c. xvij. Nu. legitur: Solis filijs Leui dedi omnes decimas Israelis in possessionem pro ministerio, quo seruunt mihi in tabernaculo fœderis, vt non accedant ultra filij Israel ad tabernaculum, nec committat peccatum mortiferum, solis filijs Leui mihi in tabernaculo seruientibus, & portantibus peccata populi. Nihil aliud possidebunt decimarum oblatione contenti, quas in usus eorum, & necessaria separaui, & in. c. xxxv. Numeri, idem dicitur sed rogo, vt videas.

DE SIMONIA.

Cap. LXII.

SUMMARIUM.

- 1 Simonia quid sit, & supra cap. 61. nu. 17.
- 2 Quæ proprie dicantur spiritualia, & quæ annexa.
- 3 Prelatus ecclesie absque vitio simonia, aliquid temporale ab inuitis exigere non potest.
- 4 Gratu & sponte oblatum tempore receptionis alicuius spiritualis, an possit licite accipi.
- 5 Pro ecclesie consecratione, sola procuratio à prelato exigere potest.
- 6 Summus Pontifex, an aliquo pacto & vitio simonia peccatuoluatur, remissus, & nu. 21. Cap. 61.
- 7 Clerici super corpore vigilantibus, possint vel liceat dampna.
- 8 Parochialis presbiter, vel alij sacerdotes beneficia ecclesiastica possidentes, debeantne gratia spiritualia parochianis administrare.